

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 30 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 49.

Nowe, sobota 4-go grudnia 1937 r.

Rok XIV.

Z DNIA.

DOCHODY I WYDATKI PAŃSTWOWE.

Dochody skarbu państwa w październiku br. wyrażały się ogólną kwotą 197.660 tys. zł wobec 189.026 tys. zł w miesiącu poprzednim i 190.397 tys. zł w październiku 1936 r. Wydatki wynosiły 196.264 tys. zł wobec 188.435 tys. zł i 189.049 tys. zł.

W pierwszych 7 miesiącach r. budżet. 1937—38, tj. od 1 kwietnia do 31 października br., dochody wynosiły 1.320.040 tys. zł wobec 1.234.992 tys. zł w analogicznym okresie poprzedniego roku, wydatki zaś 1.316.396 tys. zł wobec 1.234.538 tys. zł. Wskutek tego w okresie pierwszych 7 miesięcy bieżącego roku budżetowego powstała nadwyżka dochodów nad wydatkami w kwocie 3.644 tys. zł, gdy w odpowiednim okresie poprzedniego roku budżetowego nadwyżka wynosiła 454 tys. zł.

PRZYROST LUDNOŚCI.

Ostatnio opracowane zostały w Głównym Urzędzie Statystycznym dane, dotyczące przyrostu naturalnego ludności w I kwartale br. w niektórych państwach europejskich. W okresie tym zanotowano w Polsce 231.060 urodzeń żywych i 141.097 zgonów, w Anglii w Walii 145.490 urodzeń i 163.700 zgonów, w Bułgarii 40.440 urodzeń i 22.757 zgonów, w Czechosłowacji 66.342 urodzeń i 58.632 zgonów, we Francji 158.605 urodzeń i 177.671 zgonów, w Holandii 43.090 urodzeń i 24.211 zgonów, w Litwie 15.655 urodzeń i 10.656 zgonów, na Łotwie 9.267 urodzeń i 9.013 zgonów, w Niemczech 329.193 urodzeń i 231.193 zgonów, w Norwegii 10.265 urodzeń i 8.763 zgonów, na Węgrzech 45.059 urodzeń i 34.165 zgonów, oraz we Włoszech 257.030 ur. i 184.897 zgonów.

Z wymienionych państw największy przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych wykazują Niemcy, mianowicie 98.000 osób, na drugim miejscu znajduje się Polska — 89.963, dalej Włochy — 72.133, Holandia — 18.879, Bułgaria — 17.683, Węgry — 10.954, Czechosłowacja — 7.710, Litwa — 5.009, Norwegia — 1.502 oraz Łotwa — 254. We Francji oraz Walii zanotowano w I kwartale br. ubytek ludności, we Francji o 19.066 osób, zaś w Anglii o 18.210 osób.

KOGO UWAŻA SIĘ ZA INWALIDĘ.

Inwalidą w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym jest ten, kto wskutek choroby, utonności fizycznej albo umysłowej, bądź też wskutek upadku sił fizycznych lub umysłowych stanie się niezdolny do zarobienia własną pracą połowy tego, co zarabia w danej miejscowości osoba w pełni sił fizycznych i umysłowych o podobnym wykształceniu i uzdolnieniu.

Za inwalidę w rozumieniu ustawy uważa się również tego, kto z przyczyn, wymienionych w poprzednim ustępie stanie się niezdolny do zarobienia własną pracą połowy tego, co zarabia w danej miejscowości osoba w pełni sił fizycznych i umysłowych o podobnym wykształceniu i uzdolnieniu, jeżeli przebywał w ubezpieczeniu przez 600 tygodni składkowych, z czego przynajmniej 50 tygodni składkowych powinno przypadać na okres ostatnich 4 lat przed powstaniem inwalidztwa.

Za inwalidę uważa się również osobę, która ukończyła 65 rok życia oraz osobę, która ukończyła 60 rok życia i przebywa w ubezpieczeniu 750 tygodni składkowych.

Jeżeli dzień powstania inwalidztwa nie da się określić, za dzień ten przyjmuje się datę zgłoszenia roszczenia o rentę.

LEKKI SPADEK CEN.

W październiku br. nastąpił zarówno spadek cen artykułów rolnych jak też i artykułów przemysłowych. W tej ostatniej grupie obniżyły się notowania surowców i półfabrykatów, podczas gdy ceny wyrobów gotowych utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Polsce, biorąc za podstawę rok 1928 — 100, wyniósł według danych G. U. S. w październiku br. 58.4 wobec 59.6 we wrześniu br. Wskaźnik tegoroczny przewyższa jednak dość znacznie wskaźnik z października 1936 r., który osiągnął 55.5.

Wielki pożar w Mławach.

Z nocy 27 na 28 ub. m. wybuchł w zabudowaniach rolnika p. Pawła Kliewera w Mławach pożar. Pastwą ognia padły dom mieszkalny, stajnia i dwie stodoły, oraz cały inwentarz martwy, zapasy zboża i część żywego inwentarza. Rolnik K. i jego żona byli w tym czasie nieobecni i dowiedzieli się w drodze powrotnej o własnym nieszczęściu. Wielką odwagą i bezprzekładnym wprost postępowaniem odznaczył się dojarz p. B. Lech, który odziany tylko w koszulę, wyratował większą część koni i bydła, przym czym pomagała mu p. Z. Prudzyńska. Druga dziewczyna p. W. Wiśniewska znów wyniosła w tym czasie trzy śpiące dzieci. Szkody są poważne i wynoszą około 50000 zł, które w części są pokryte ubezpieczeniem. Co ten pożar spowodowało, dotychczas nie ustalono.

WIĘCEJ ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH

W okresie rocznym, t. j. od 1 listopada 1936 r. do 31 października br. wykupiono na terenie całej Polski ogółem 750.954 świadectw przemysłowych, podczas gdy w odpowiednim okresie r. 1935-36 ilość wykupionych świadectw wyrażała się cyfrą 702.831. W bieżącym roku podatkowym wykupiono zatem o 58.123 świadectw przemysłowych więcej niż w okresie od 1 listopada do 31 października 1935-36 r.

Z ogólnej liczby wykupionych na rok podatkowy 1937 świadectw przemysłowych, na przedsiębiorstwa przemysłowe przypada 248.213 świadectw, zaś na handlowe 469.384.

MAŁPY W CZERWONYCH FRAKACH.

W północnej Afryce francuskiej istnieje zakaz zabijania małp pod karą wysokiej grzywny. Małpy czują się zatem w Algierze i Marokko doskonale, pełno ich wszędzie. Arabowie są jednak mniej zachwyceni wolnością małpiego narodu, gdyż chętnie czworonogi wyrządzają duże szkody na polach i w ogrodach. Prawo zabrania jednak wyrządzać małpom krzywdę. Tubylecy poradzi sobie mimo to: łapią niesforne małpy i ubierają je w czerwony, flanelowy kubrak, podobny do fraka, poobwieszany mosiężnymi dzwoneczkami, po czym wypuszczają jeńców na wolność. Małpy wracają do stada — długoogoniaste zbytnie przerażone widokiem czerwonych kubraków i hałasem dzwoneczek zmykają co sił w góry.

MAJĄTEK ZA ZNACZEK POCZTOWY.

W Hamburgu odbyła się niedawno sprzedaż publiczna znaczków pocztowych, wśród których znajdował się najrzadszy i najdroższy okaz — znaczek z wyspy św. Maurycego. Znaczki te to białe kruki cenione przez filatelistów na wagę złota, gdyż ogólna ich liczba na całym świecie nie przekracza tuzina. Przy wywołaniu oznaczono cenę na 30.000 marek; za cenę 34.000 marek nabył rzadki okaz pewien filatelist z Hanoweru.

SENSACJE WYSTAWY NOWOJORSKIEJ.

Komitet przygotowujący wystawę światową w New Yorku obmyślił projekt obdarzenia wystawy „gwóździm” bardziej sensacyjnym, niż ów model szklanego człowieka, który oglądano na expo paryskiej. Będzie to gigantyczny model głowy ludzkiej w postaci czteropiętrowego gmachu. Zwiędający będą mogli wędrować po zakamarkach głowy, oglądając strukturę mózgu, jamy ustnej etc. O rozmiarach modelu świadczyć może i to, że na języku np. zmieści się wygodnie grupa kilkunastu osób.

NOWY RÓDZAJ DZWONKA TELEFONICZNEGO.

Dyrekcja telefonów londyńskich przeprowadzała od dwóch lat próby z dzwoneczkami telefonicznymi w celu zastąpienia istniejących nowym rodzajem dzwonka o innym, miłszym brzmieniu i nie tak przeraźliwego, jak obecnie. Próby prowadzone były z udziałem szeregu muzyków. Wreszcie pomyślny rezultat uwieńczył dzieło: nowy dzwonek ma dźwięk miły dla ucha, srebrzysty, niezbyt głośny, ale dobrze słyszalny. Na nowy rok abonenci telefonów londyńskich zaczną otrzymywać aparaty z nowymi dzwoneczkami.

POWIETRZNY AUTOBUS.

W zakładach lotniczych w Baltimore (U. S. A.) projektowana jest budowa wielkiego aeroplanu pasażerskiego, trzy razy większego od olbrzymiego „China-Clipper”. Rozpiętość skrzydeł nowego samolotu ma liczyć 57 i pół metra, a pojemność kabin obliczona jest na 100 osób. Promień akcji motoru jest tak wielki, iż samolot będzie mógł przelecieć nad Pacyfikiem bez lądowania, a przelot z Ameryki do Europy odbędzie się bez zatrzymywania na stacjach pośrednich.

do każdej kawy, do ziarnistej, do zbożowej, do mieszanki — należy zawsze „Domieszka Franccka”

KTO WYŻEJ FRUWA.

W amerykańskim laboratorium doświadczalnym przeprowadzono szereg obserwacji nad zachowaniem się i reakcją różnych stworzeń na niskie ciśnienie powietrza na dużych wysokościach. Wytworzono w tym celu warunki odpowiadające istniejącym na wysokości od 5.000 do 7.000 metrów i okazało się, że wysokość ta wpływa już źle na stan zdrowia gołębi pocztowych. Na wysokości 10 do 12.000 metrów psy, króliki, koty nie mogą się utrzymać i zdychają. Natomiast świnki morskie i żółwie znoszą dość dobrze temperaturę i warunki na wysokości 13.000 metrów. Żadne stworzenia żyjące nie wytrzymują już większej wysokości z wyjątkiem szczurów i myszy, które potrafią utrzymać się jeszcze na wysokości 50.000 metrów.

OGŁOSZENIE.

Wobec nastania pory zimowej Zarząd Miejski przypomina wszystkim właścicielom nieruchomości, by odpowiednio zabezpieczyli od zamarznięcia wodomierze i rury wodociągowe, stanowiące własność Wodociągów Miejskich w Nowem, gdyż wszelkimi kosztami za szkody, spowodowane zamarznięciem niedostatecznie zabezpieczonych wodomierzy i rur wodociągowych, Zarząd Miejski będzie obciążał odnośnych właścicieli domów.

Nowe, dnia 1 grudnia 1937 r.

Zarząd Miejski: (—) Kuchozyński, burmistrz.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski przypomina wszystkim właścicielom nieruchomości obowiązek oczyszczania chodników ze śniegu, lodu i roztopów, oraz posypywania ich w nastaniem gołolodzi piaskiem, popiołem lub trocinami. Obowiązek ten wynika ze statutu miejsowego z dnia 16 marca 1937 r. wprowadzającego szczegółowe przepisy sanitarno-porządkowe dla miasta Nowego (Gazeta Nowska Nr 23 z dnia 5. VI. 1937 r.).

Winni niezastosowania się do powyższego będą karani administracyjnie grzywną lub aresztem, a w razie wypadków — odpowiadać będą materialnie.

Nowe, dnia 1 grudnia 1937 r.

Zarząd Miejski: (—) Kuchozyński, burmistrz.

ODPIS. OGŁOSZENIE.

W myśl przepisów art. 17 i 20 z dnia 21 lutego 1935 r. o pielęgniarstwie (Dz. U. R. P. Nr 27 poz. 199) oraz § 12 Rozporządzenia Min. Op. Społecznej z dnia 17 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 229) Urząd Wojewódzki Pomorski urządza w czasie od 3. I. do 3. III. 1938 r. w gmachu Publicznego Szpitala Miejskiego w Toruniu, ul. Przedzamcze 5-10, 2-miesięczny kurs uzupełniający dla kandydatek-kandydatów na pielęgniarki, pielęgniarzy, kończący się egzaminem państwowym, w myśl wyżej wspomnianych przepisów Ustawy o pielęgniarstwie.

Kandydatki-Kandydaci zgłaszający się na kurs winni uiścić:

- opłatę jednorazową za kurs 100,— zł,
 - opłatę za mieszkanie i utrzymanie (dla zamieszkałych) przez 2 miesiące po 60 zł — 120,— zł,
 - opłatę jednorazową kancelaryjną 10,— zł,
- która to kwota należy wpłacić w P. K. O. Nr 211230 Właśc. Komunalna Kasa Oszczędności m. Torunia, zaznaczając na rachunek 86 „Kurs pielęgniarzki” wzgl. gotówką w kasie Szpitala i to do dnia 15. 12. 1937 r.

Ponadto zgłaszający się do internatu winni zabrać koc, poduszkę i bieliznę pościelową.

Zgłoszenia pisemne wzgl. ustne należy kierować do Urzędu Wojewódzkiego do dnia 15. 12. 1937 r. Kierownictwo Kursu.

Mieczysław Śliwiński, Nowe, tel. 9

poleca bardzo tanio

Nowe tłuste śledzie

Matiski
Matiasy
Sardele
Sardynki
Pomarańcze
CYTRYNY

Oprócz towarów monopolowych udziela się

4% rabatu.

Przy zakupie za 25,— zł wypłaca się 1,— zł w towarze lub gotówką.

HERBATY — KAWY — KAKAO i wszystkie inne towary kolonialne.

Odjazd autobusów

z Nowego w dni powszednie

w kierunku:

	o godzinie		
Warlubie-Grudziądz	7 ³⁰	13 ³⁰	17 ⁰⁵
Mątawy-Grudziądz	7 ⁴⁵	14 ⁰⁰	
Warlubie-Grupa-Swiecie	7 ⁵⁰		
Skórcz-Starogard	8 ⁰⁰	17 ¹⁰	
Gniew-Pelplin-Starogard	11 ³⁰		
Gniew-Tczew-Skarszewy	11 ³⁰		
Gniew	11 ³⁰	13 ³⁰	17 ¹⁰

Odjazd autobusów w niedzielę i święta

w kierunku:

Warlubie-Grudziądz	7 ³⁰	13 ³⁰	17 ⁰⁵
Mątawy-Grudziądz	7 ⁴⁵	14 ⁰⁰	
Gniew-Pelplin-Starogard	7 ⁵⁰	11 ³⁰	
Gniew-Tczew	7 ⁵⁰		
Gniew	7 ³⁰	11 ³⁰	17 ¹⁰

W święta: Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt kursują autobusy jak w dni powszednie. Rozkład ważny od dnia 2. XI. 1937 r. aż do odwołania.

Najlepsze radioaparaty
Philips

oraz
Telefunken

na raty od 17 zł miesięcznie

poleca

W. Kucharski, Grudziądz
— Rynek 21. —

Fachowa obsługa zapewniona. — Wiadomość u p. Majewskiego, Nowe, ul. Gdańska nr 24.

Warsztat stolarski

od zaraz do wydzierżawienia.

A. Tielmann, Gdańskie-przedm.

Polecam tanio:

Węgle górnośląskie Ia
Sól hydlicą mieloną
Sól hydlicą w omotkach
Sól kąpielową
Sól kuchenną

Świece małe i duże
Smary na osie
Oliwy i oleje
Kredę spławioną
itd. itd. itd.

M. Śliwiński, Nowe

Telefon nr 9.

Za spokój duszy

ś. p.

Dentysty

Maksymiliana Rogackiego

w pierwszą bolesną rocznicę odprawione będzie

nabożeństwo żałobne

w poniedziałek, dnia 6 grudnia br. o godzinie 7³⁰, o czym zawiadamia

żona i dzieci.

Ostrzeżenie.

Za długi mojego przybranego syna Leona nie odpowiadam.

Marian Klein, mistrz zduński.

Wielka sprzedaż gwiazdkowa od 4 do 20 grudnia br.

NIEBYWAŁA OKAZJA TANIEGO ZAKUPU:

Galanterii, bielizny, bławatów, firanów, konfekcji, obuwia, chodników, dywanów.

Piękne i tanie podarki na GWIAZDKĘ

poleca w dobrej jakości w wielkim wyborze

Rynek 25

W. JAŹDŹEWSKI, Nowe

Telefon 15

BŁAWATY. KONFEKCJA. OBUWIE. GALANTERIA.